

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

НАД 33 000 ТОМА И ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ СЪХРАНЯВА ТЕХНИЧЕСКАТА БИБЛИОТЕКА

Техническата библиотека в „Арсенал“ АД има във фонда си над 33 000 библиотечни единици. Той непрекъснато се обогатява, а неговите ползватели надхвърлят 600. От три десетилетия Светлана Кадиева се грижи за това богатство, помагайки на всеки, който влезе тук, да намери бързо необходимата му информация. Светлана е родом от Долно Сахране, завършила Немската гимназия в Бургас, а след това и Механотехникиума в Казанлък, сега ПГ „Иван Хаджиенов“. Започва работа в производствения контрол в завода, а преди повече от 30 години постъпва в Техническата библиотека.

„Навремето екипът ни беше по-голям. Виолета Андреева и Галя Атанасова ми помогнаха да навлязя в работата, която в онзи момент бе неизвестна за мен. Галя беше завършила „Библиотечно дело“ в София и разбираше много от всички дейности, но по-късно се премества на друга работа, в тогавашния Градски съвет, - разказва Светлана Кадиева. - Техническото образование се оказа много полезно за работата ми. Тези знания ми помогнаха по-бързо да се ориентирам в отделните тематични раздели, за да бъда максимално полезна на читателите.“

А в библиотеката разделят се 88, свързани с различна научно-техническа информация

- свойства на металите, металургия, леярство, механика, оптика, химия..., че так как до авиационна и космическа техника“.

По-голямата част от фонда е на руски език и това е съвсем обяснимо. Руската наука и техника е основата на развитието на тухашното производство от средата на миналия век. Голяма част от тази теоретична и техническа литература е актуална и днес. Например, многотомната „Справочник на машинните елементи“ е едно от най-добрите и подобни технически издания, описващи пружините и тяхното приложение в индустрията. Много са изданията от различните научни сфери, почти всички са пряко свързани с производството, обучението и повишаването на квалификацията на арсеналските кадри. Фондът се обогатява с книги и периодични издания на английски, немски, френски и, разбира се, на български език.

Основните ползватели на тази богата и разнообразна информация са конструкторите, технолозите, лабо-

рантите и други специалисти от заводите в дружеството, както и учащите се арсеналци – в Техническия колеж в Казанлък и в други висши технически учебни заведения.

Нещо повече, всички дипломни работи, които са заявени от „Арсенал“ АД, се съхраняват в библиотеката. Сред

арсеналци са автори на някои сериозни разработки, които ефективно се ползват за развитието на производството в дружеството

Например, такава е темата, която навремето

Светлана Кадиева

тях са и работите на десетки работници и служители, които съвсем насъкро получиха своите бакалавърски и магистърски дипломи. Тази част от фонда на библиотеката е полезна и за подготовката и повишаването на професионалната квалификация на следващите студенти. От тук те могат да видят как се оформят и структурират темите, по които ще работят.

прави Павлин Чанков – за модели на външната и вътрешната балистика. С това работниците и служителите в дружеството също допринасят за обогатяването на „научната съкровищница“ и за подобряване ефективността на производствения процес в предприятието.

Основната част от техническата литература се

закупува от ръководството на „Арсенал“ АД. Има и много периодични издания – списания и каталоги, по които може да се проследи развитието на този вид индустрия, технологичният напредък през годините, както и анализи на пазарите, в които има обстойна информация за всички водещи фирми от бранша в света. Такива са, например, каталогите на JANE'S, които са сред най-авторитетните периодични издания в тази сфера.

„Не са малко и арсеналци, които също даряват полезни издания на Техническата библиотека. Това има дългогодишна история и спокойно може да се каже, че е отклонена традиция. Няма да изброявам много имена, за да не пропусна някого. Всеки от дарителите получава грамота, името му се вписва, а претиите книги се каталогизират и разпределят в съответните раздели“, сподели Светлана Кадиева.

Николай Вълков е безспорно с най-голям принос към фонда,

въпреки че е свързан с „Арсенал“ по малко различен повод.

Продължава на стр. 3

„Арсенал“ АД предлага работа:
На страници 4 и 5

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Мотивирайте

своите служители, клиенти и партньори

Edenred Ticket Compliments®

Идърред България

Тел: +359 2 974 0220 bulgaria@edenred.com

Ресторант Орешака Казанлък

Работно време:
от 12.00 до 24.00 часа
(без почивен ден/

ПАВЕЛ КОЛЕВ: ВСИЧКО Е ХИМИЯ

11 500 крачки до обяд. Това не е резултат от тренировъчната карта на някой нахъсан лекоатлет, амбициран за високи постижения. Това е ежедневието на един началник-смяна в нитроцелулозното производство на „Арсенал“. Павел Колев – 3/120, отличник от Алеята на славата.

В хиляди се мерят и оборотите на автомобилните гуми, които всяка сутрин го отвеждат в Казанлък и го връщат вече обратно в родната Стара Загора. Не винаги е било така в живота му, в който се спираше за малко в средата на неговите 30 години, на една пейка под най-дебелата сянка на фирмения парк, в разгара на лятото. Километрите от Завод 3 до тук е изминал с велосипед, докато служебният му телефон продължава да зъвни с поредните задачи, дори в кратката пауза на този, оказва се, любопитен разговор за пироксилинови смеси, екология, организация на труда и процеси производствени процеси, зад които прозират интересен млад човек, не без капка ирония в епитетката на работния си ден, констатирал, че: „Всичко е химия!“.

„Всичко е химия!“, усмихва се бързо Павел в един миг от разговора – „Даже, любовта!“. Не е сигурен, че това, последното, трябва да се пише, но аз рискувам. Интуитивно хващам скрития риск зад думите на Павел, с които той описва арсеналския си ден като човек с отговорности в получаването на барутна смес в 3/120, където работят само мъже. „Добра психика! – Съвест! – Постоянство в действията!“. Това е схемата, според Павел, по която работещите в производството на пироксилинови смеси работят. Той е най-младият тук, неговите 36 години и отговорността в работата, му дават увереност и вяра в бъдещето. Както и най-важното, заради което е в „Арсенал“ – удовлетворението от свършеното.

Удовлетворението от работата

Че в „Арсенал“ Павел се чувства добре, става ясно от пръв поглед. Но и той не го крие. В казанлъшката оръжейница, изненадващо за мнозина, дипломираният еко-

лог от Тракийския университет намира точно точно работно място. Изненадващо, защото Павел Колев идва в 3/120 след пет години работа в лъскав офис на голям мобилен оператор в центъра на Стара Загора. Идва, защото търси конкретния и сигурен, възършен в резултати ефект от своя труд. В предишната си работа, въпреки че печели точки като най-успешен продавач на оптична телевизия, той не се чувства удовлетворен. Сега е по-трудно и по-отговорно, но е факт, че вижда реално ползата от труда си. Павел почва в „Арсенал“ „от нулата“ като работник в стабилизираща на нитроцелулозата. Не знае нищо за производството, учи се. Знанията от „Четирите химии“ в университета определено помагат. Както и личното откритие: „Забелязах съм, че математиката, физиката и химията са нещата, които движат света напред!“. За една година

стига до повишение в професията. Някога пробвал да стане инженер. Но след два семестъра разбира, че това не е неговото призвание:

В Арсенал научих повече!

Решението: „Арсенал“, идва случайно и бързо. Подава документи още докато е продавач на мобилни услуги. Обаждат му се от оръжейницата и без никаква почивка между две работни места, идва в Казанлък: „Казах си, нямама за кога да си почивам! Искам промяна!“. Павел бил в такъв момент от живота си, когато човек решава коренно да смени сфера на работата си. Грабва бика за рогата, както се казва, и днес не съжалява. Дали това, което прави сега, е призванието на живота му, още не знае – за да научи човек кое е призванието му, е нужно да опита от повече неща. Но Павел е сигурен, че вече е добър в това, което прави. Убеден е, че неговата работа е да спазва точно задачите, поставени от началника на цеха Тихомир Тошев и да изисква от онези, за които отговаря пряко. Това са 15-20 души от нитроцелулозното производство, което е сложно и се изпълнява и по специализирани машини, и с ръчен труд. Колев е човекът, който следи точната организация на труда и производствения процес, той води и ежедневния трудов инструктаж за безопасна работа, който тук е задължителен. Освен тези ангажименти, са му възложени и отговорности по спазването на някои екологични норми. „При нас производството е дълго като процес – има много конкретни стъпки по трудови площици, пръснати в различни сгради“, обяснява Колев. Следването на точната технология е

гаранция за качеството на продукцията. Началникът държи изключително много на спазването на работното време и на специалното облекло, което работниците трябва да носят. Павел Колев мисли, че е най-строгият сред колегите си и вярва, че така трябва. Изобщо не разбира как става така, че да намери място в Алеята на арсеналските отличници.

Изумен бях!

В един момент просто му звънеш от ръководството, за да му съобщят новината. Нито имал време да го осмисли, нито разбрал кой точно го е предложил. За него нещата си остават същите – гледа да си върши работата. В нея най-трудното, както казват и други низови ръководители в „Арсенал“, е да намериш точно то отношение към хората, с които работиш: „Правилният път към общия успех на цеха е правилната комуникация с хората, така че работата, каквато и да била тя, да бъде свършена“.

В добрата и точна към дадения момент комуникация той, по принцип, вярва. Вярва и в това, че, за да съживят заедно хората, трябва да правят компромиси. Той мъдръ житейски извод сякаш говори за дългогодишни лични взаимоотношения, но Павел изненадва с факта: „Ерген съм! Дебело да се подчертава!“. Усмихва се, разбира се!

Ергентът в него обаче за дълги романтични отпуски ще трябва да почака до другата година. Работата го е привлечила до положението да остане без отпуск

това лято. Което не значи, че Павел не си „краде“ по-често всеки уикенд. Още в петък отпраща или за морето, или по басейни. Не пропуска и околните на Стара Загора и Казанлък места. Намира време за люби

Награждаване от инж. Николай Ибушев

бими занимания. Увлича се от историята и археологията. Чете, но вече по-малко, защото често умората от дългика е голяма и време за дълъго нощно четене няма. Обича фантастиката. Музика слуша почти всякаква – от рок до диско. И много иска да се научи да свири на китара. Мечта му е. Напълно постижима. Павел вярва в постижимите мечти, поставя си реалистични цели. Само постижимата мечта може да се превърне в пълнокръвна реалност – така, че защастливо удовлетворен, да си кажеш: „Успях!“. Другото са разочарования, поради илюзии. Павел Колев не иска да си ги причинява. Химията, все пак, е точна наука.

Диана Рамналиева

БИВШ ЖУРНАЛИСТ ВЪВ ВЕСТНИКА НА „АРСЕНАЛ“ ПРАВИ ИГРАЛЕН ФИЛМ

Филмът „Апокалипсис до поискване“ на казанлъшкия журналист, белеист и режисьор Петър Марчев ще участва в селекцията на кинофестиваля „Златна роза“, чието 40-о издание ще се проведе от 23 до 29 септември 2022 г. във Варна. Петър Марчев е дългогодишен журналист, работил в началото на 90-те години във вестник „Заводска Трибуна“, чийто наследник е настоящият фирмен вестник „Трибуна Арсенал“. Той е сценарист, режисьор и продуцент на кинолентата. Почки 10 години усилия ни отне да направим филм, в който да разкажем за обгазяванията на Казанлък и други населени места в Старозагорска област в периода 2004-2006 г. В ре-

зултат на това обгазяване имаше жестоки поражения върху здравето на хората, а направен скрининг на децата в Стара Загора показва, че тук има повишение на страдащите от дихателни проблеми пет пъти над останалите региони в страната“, коментира идеята за филма си неговият автор. По думите му, игралният филм „Апокалипсис до поискване“ се базира на журналистически разследвания по темата. Според него, тогава всички са обвинявали ТЕЦ-овете „Марица – Изток“ за обгазяването,

докато истината се оказва съвсем друга... По следите на сърчаван от главния редактор на медията, който обаче ще се окаже замесен в цялата тази история... Първият снимачен период на филма е бил преди 6 години. Поради изчерпан бюджет, настъпила Covid-пандемия и ред други обективни причини, има прекъсване на снимките, които се подновяват това лято. В момента тече вторият снимачен период. Филмът ще бъде монтиран, озвучен и предаден за селекция до края на м. август. Кадри са снимани в Казанлък, Крън, Стара Загора, на яз. „Копринка“ и други места в региона.

Главната роля е поверена на актьора от Староза-

горския драматичен театър Жоро Райчев. Директорът на казанлъшкия театър Весelin Плачков също ще участва в лентата. Една от главните роли се изпълнява от друг актьор в театър „Любомир Кабакчиев“ – Милен Вангелов. В първия снимачен период оператор на лентата е Георги Маринов – Гопето, а днес зад камерата застава популярен казанлъчанин Румен Сомов. Монтажът също е дело на казанлъчанка – студентката в IV курс по специалността „Филмов и телевизионен монтаж“ Ана-Мария Танева – дъщеря на творческото семейство Деница Танева и балетиста Станко Танев.

Юлия Младенова

И В СПОРТА „АРСЕНАЛ“ Е МАРКА ЗА ВИСОКО КАЧЕСТВО

Една от важните дейности, част от социалната политика на „Арсенал“ АД, е развитието на детско-юношеския футбол. Въпреки ваканционното лятно време, подготовката на малчуганите бе възстановена в нача-

Мартин Духтев

лото на август. Футболният клуб към дружеството - ФК „Арсенал-2000“, осигурява максимално добри условия за трениращите тук деца. Базата е обновена и е една от най-хубавите и съвременно оборудвани в региона. Терените се поддържат в отлично състояние. Има бани, съблекални и всичко необходимо за провеждане на целия тренировъчен процес – екипи, топки и т.н. Цялата дейност се обезпечава от „Арсенал“ АД. Родителите не заплащат такси за подготовката и за участията на децата в срещи, каквато е практиката в много други клубове.

Едно от новите лица в треньорския състав на клуба е Мартин Духтев. На него са поверени най-малките футболисти на ФК „Арсенал-2000“. Мартин е лаборант в Централна физична лаборатория на дружеството.

то и от близо 2 години съвместства основната си трудова дейност с треньорската. Това не само че не го затруднява, а напротив – нахъсва го да работи още по-усърдно и на двете места.

„Завършил СУ „Екзарх Антим I“ и още от дете съм очарован от футбола. Това е велика игра. Родители ми са арсеналци – баща ми Николай Духтев е шофьор в Главна дирекция, а майка ми Милка Духтева е статистик в Завод 6. Брат ми Радомир също е свързан с отбора на „Арсенал“ – играе в тима на младежите младша възраст, – разказва Мартин. – Аз тренирах в друг клуб, където играх на различни постове: вратар, защитник и халф. Преминах през различните формации до юноши старша възраст. При завършване на средното си образование вече имах ясната идея да продължа да се развирам като треньор. Когато започнах работа в „Арсенал“ АД преди шест години, решението ми бе да се занимавам с и футбол“.

Изборът му между София и Пловдив е решен в полза на Града на тепетата. Пловдив му харесва, а и по това време не може да се запише задочно в Националната спортна академия. Младежът иска да работи и да учи и затова записва в ПУ „Св. Паисий Хилендарски“, където завършил бакалавърска и магистърска степен по специалността „Педагогика на обучението по физическо възпитание“. Дипломата му дава право да работи като учител по физическо възпитание и да води тренировки в младши възрастови групи.

„Много е трудно за един

млад човек като мен да започне работа като треньор. Тук отново ми подадоха ръка от „Арсенал“ АД, – признателен е 25-годишният младеж. – Започнах във футболнния клуб, където бях приет много радушно от по-опитните колеги в треньорския щаб – Станислав Пехливанов и Атанас Apostолов. Работата с децата много ми харесва, те са емоционални, непринудени и е чудесно, когато можеш да им покажеш красотата на футбола. Аз водя тренировките на най-малките – от подготвителната (р. 2010-2011 г.) и предподготвителната групи (р. 2012-2013 г.). Започваме от АБ-то на играта – дрибъл, спиране на топката, подаване. За тях няма първенство, но има възможност да участват в турнири и приятелски срещи“.

През юни т.г. момчетата от подготвителната група изи-

ята, които „Арсенал“ осигурява за малките футболисти, за тяхната правилна

да се промени, но трябва да стане, ако искаме този популярен спорт да се развива

Децата на ФК „Арсенал – 2000“

и пълноценно подготовка. „Затова призовавам родители, чито деца имат желание да тренират футбол, да ги запишат! Убеден съм, че пътят към успеха започва от школите, с първите крачки. Спортьт е начин децата да се приучат на дисциплина и ред, да живеят активно и здравословно. Той е спасението от пристрастяване към мобилните телефони и компютрите, предпазва от обездвижване, което носи все повече риски за подрастващите“, казва треньорът.

И днес Мартин Духтев продължава да играе на терена, любителски. Понякога и с малките си възпитаници. Почитател е на първенството на Албиона и на лондонския „Челси“, но твърдо вярва, че възраждането на българския футбол трябва да започне от школите и налагането на повече наши футболисти в елитните групи.

„Колкото повече деца тренират в школите, толкова по-големи са изборът на селекционерите и шансът за откриване на млади таланти. Сега системата е малко обръкана. В елита „вкарват“ чужденци със съмнителни качества, а нашите момчета остават в по-долните дивизии. Не зная как това може

успешно. За да стигне един футболист до елита, са необходими много труд, упоритост, дисциплина и известен шанс. Ще бъда щастлив, ако мои момчета стигнат до професионалния футбол. Разбира се, това няма да е само моя заслуга, но дори надеждата за това си струва“, категорично е Мартин.

Младежът продължава работата си с деца в дните за тренировка, които се провеждат след края на трудовия му ден в лабораторията. Планира на следващ етап да се запише в Националната спортна академия за треньорски лиценз, който ще му даде възможност да работи на още по-високо ниво. Наученото дотук трябва да се надгражда, но и на следващия етап Мартин не мисли да напуска работа. Ще учи задочно и ще тренира малките казанльшки таланти.

Продължава набирането на деца във ФК „Арсенал-2000“. Заявки могат да се подават на телефона: 0882474 101 – Станислав Пехливанов, или 0894 445 101 – Мартин Духтев.

Димитър Бахчеванов

Продължава от стр. 1

НАД 33 000 ТОМА И ПЕРИОДИЧНИ ИЗДАНИЯ ...

Той е бригаден генерал, работил е в Главно управление „Материално-техническо и медицинско осигуряване“ към Генералния щаб на Българската армия, главен инспектор на Министерството на отбраната, във Военна академия „Георги Сава Раковски“ и преподавател в Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“. Самият Вълков е автор на много публикации, свързани с отбраната, различни видове оръжейни системи, мобилизационната подготовка и други теми. Николай Вълков е потомък на генерал Иван Вълков, министър на войната в началото на 20-те години на миналия век. Това е държавникът, благодарение на когото Софийският арсенал е преместен в Казанълък.

Николай Вълков е истински енциклопедист, който проявява интерес към най-различни научни области. Той

дарява над сто издания от изключително богата си колекция, като благодарение на това, в Техническата библиотека се създава нов раздел – „Авиационна и космическа техника“.

„Бракуването на старите книги става много внимателно, дори ако съдържащите не е толкова актуално. Обикновено се отписват

само издания, които вече са в много лошо състояние, и, ако от изданието има повече от един брой. Най-много промени има в раздела „Автоматизация“, тъй като в тази област има наистина много динамично развитие в последните години, но и там старите томове се съхраняват. Срокът за ползването е различен, защото има хора, които ползват дадена книга, учебник или справочник за по-дълго време. Това се налага, тъй като им е необходимо пряко за работата, за подготовката за изпити или за дипломна работа. Арсеналци са много стриктни и отговорни хора, винаги може да се разчита на тяхната акуратност и съвест“, сподели отговорникът за заводската техническа библиотека.

„Има научно-технически издания, които са по-търсени. Поради големия интерес към тях, те се дават за по-кратко

време или могат да се ползват само в читалнята.

Има и книги, наистина уникали, само в един екземпляр

Уникалното издание
Една от тях е „Двигателят на Природата-Вселената“ от Андрей Иванов-Алексиев. Въщност, книгата е напе-

чатана на пишеща машина от самия автор с идеята да я предложи на някое издателство“, споделя Светлана Кадиева. Той е бил вдъхновен от красивата мечта за създаването на Перpetuum mobile – Вечният двигател. И макар идеята да изглежда необикновена и дори странна, към книгата му има много голям интерес. Защото всяко голямо научно открытие започва с мечта. Нима навремето полетът на човек, създаването на подводница или на самодвижеща се кола не са изглеждали невъзможни?

Техническата библиотека в дружеството и днес продължа да обогатява своите фондове, допринасяйки за развитието на производството и модернизацията в „Арсенал“ АД.

Димитър Славов

„АРСЕНАЛ“ ПРЕДЛАГА НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ

**„Арсенал“ АД
предлага работа на
IT специалисти**

Описание и изисквания:

„Арсенал АД“ търси да назначи IT специалисти – 5 души.

Задълженията включват:

- Инсталлиране и настройка на Linux (Debian /Red Hat) Windows работни станции за работа в мрежова среда;
- Осигуряване на софтуерна поддръжка на поверените устройства.

Нашите изисквания:

- Опит в инсталацията и поддръжката на клиентски операционни системи: Windows, Linux;
- Основни познания за ползване на LibreOffice / OpenOffice, Thunderbird / MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Outlook);
- Познания в областта на мрежовите комуникации: LAN, TCP/IP, виртуални мрежови сегменти (VLAN);
- Опит в конфигурирането и настройката на мрежови устройства;
- Конфигуриране и проследяване и отстраняване на мрежови проблеми;
- Опит в изграждането и мрежовото окабеляване на сървърни шкафове и на крайните клиенти;
- Отстранява възникнали хардуерни и софтуерни проблеми по потребителски и сървърни системи;
- Опит с периферни устройства: принтери, настройка и въвеждане в експлоатация, отстраняване на проблеми, възникнали с тях;
- Добро аналитично мислене и умение за отстраняване на проблеми навременно. Самоинициативност.

Счита се за предимство:

- Опит в обучение и консултиране на крайни клиенти;
- Образование: бакалавър или по-висока степен в областта на информационните технологии или близка до нея, с добре застъпена подготовка по информационни технологии;
- Основни познания в скрипtinga: Bash / PowerShell.

Ние предлагаме:

- Работа с млад и креативен екип;
- Заплащане по всички установени законови изисквания;
- Заплата, адекватна на търсените знания и възможности.

За повече информация: 0882987823, Танъо Стоев

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от Офис № 1 – Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4.

Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Тел. за контакти: 0431/57747

„АРСЕНАЛ“ АД

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 5

ИНЖЕНЕР-ПРОЕКТАНТ ПО ЕЛЕКТРО КИП И АВТОМАТИЗАЦИЯ

Описание и изисквания:

- Разработване на проекти за комплексна автоматизация на производствените процеси;
- Проектиране на електро-инсталации;
- Проектиране на системи за управление на машини, инсталации и съоръжения, базирани на контролери;
- Проектиране на автоматизирани системи за управление на нестандартно оборудване и съоръжения;
- Изчисляване и оразмеряване на проектирани инсталации и системи;
- Внедряване /монтаж, пуск и настройка/ на системи за управление и автоматизация;
- Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на инсталации и съоръжения;
- Усъвършенстване на съществуващи инсталации и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики.

Изисквания към кандидатите:

- Висше техническо образование – бакалавър или магистър;
- Владеене на чужди езици е предимство;
- Компютърни умения – MS Office, Internet, Auto CAD, EPLAN, софтуер за управление и проектиране;
- Опит в проектирането на системи за управление, базирани на промишлени контролери, КИП и А съоръжения, промишлена автоматизация и електро-инсталации;
- Познания в съответната нормативна база и специализирани софтуерни продукти.

Личностни качества: Способност за работа в динамична среда, аналитично мислене, организираност, прецизност.

РЪКОВОДИТЕЛ КОНСТРУКТИВЕН ОТДЕЛ

Задачи и отговорности:

- Ръководи и организира разработването на конструктивна документация на машини, детайли и изделия, необходими за производството;
- Разпределя разработването на нови изделия и контролира изпълнението на отделните етапи;
- Подготвя план и следи за изпълнението му по график, следейки стриктно изискванията на ръководството;
- Комуникира ефективно с колеги от фирмата с цел навременно и качествено осъществяване на дейностите;
- Извършване якости и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировка;
- Осъществява авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения;
- Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики;
- Работи в екип с всички участници в процеса.

Изисквания към кандидатите:

- Висше инженерно техническо образование в областта на машиностроенето;
- Владеене на английски език /писмено и говоримо/;
- Опит на подобна позиция;
- Компютърни умения – MS Office, Internet, Auto CAD, Solidworks, TopSolid.;
- Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

Личностни качества: Отлични административни, организационни и комуникационни умения, способност за работа в динамична среда, аналитично мислене, организираност, прецизност, работа в екип, поемане на лична отговорност.

ИНЖЕНЕР-КОНСТРУКТОР

Описание и изисквания:

- Конструиране на нестандартно оборудване и инсталации;
- Конструиране на машини;
- Конструиране на технологична екипировка;
- Извършване якости и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировка;
- Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения;
- Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техните характеристики.

Изисквания към кандидатите:

- Висше образование – бакалавър или магистър;
- Владеене на чужди езици е предимство;
- Компютърни умения – MS Office, Internet, Auto CAD, Solidworks, TopSolid.;
- Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

Личностни качества: Способност за работа в динамична среда, аналитично мислене, организираност, прецизност.

„Арсенал“ АД е най-големият работодател в България в сферата на машиностроенето, с широка и разностраница социална политика – предоставят се месечни ваучери за храна, осигурено е столово хранене, както и редица други предимства.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от Офис № 1 – Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4. Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Телефон за контакти: 0431/57747

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

Специалисти:

- Инженер-металург - 1 бр.

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Металоизнане и термична обработка на металите“ или други подобни; Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси по термична обработка, коване и обемно щампована на метали и сплави. Работа със специализиран софтуер.

- Инженер-конструктор - 1 бр.

Образование и квалификация: Висше техническо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване на конструкторска документация на приспособления и екипировка за нанасяне на химични, галванични и лакобоядийски покрития.

- Инженер-технолог на пластмасите и каучука - 1 бр.

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Технология на пластмасите и каучука“ или други подобни. Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за преработване на пластмаси и каучук чрез шприцване и пресоване.

- Инженер химични процеси - 1 бр.

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за нанасяне на химични и галванични покрития и за защита на металите от корозия.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Началник-смяна - 1 бр.

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Професионален опит 5 години.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Инженер контролно-измервателни уреди и апаратура - 1 човек, висше техническо образование;

- Инженер ВиК - 1 човек, висше образование;

Инженер енергетик - 1 човек, висше образование.

Стоковед - 1 човек, средно специално икономическо образование;

- Техник, електронна техника - 1 човек, висше образование;

Инженер производство - 5 души, висше образование;

Работници по следните професии:

- Апаратчици - 2 души, средно образование;

Байцава на метали - 3 души, мъже, средно образование;

Бобиньор ел. машини - 2 души, средно специално образование;

Бояджии промишлени изделия, на 8-часов работен ден - 10 души, средно образование;

Водач на електрокар - 1 човек, средно образование;

Електроизолист - 2 души, средно специално, средно-профессионален образование;

Електрозварчник - 1 човек, средно образование;

Електромонтър - 5 души, средно образование;

Електромонтър, изграждане, поддръжк

ка и ремонт - 5 души, средно образование;

Електромонтър, изпитване ел. съоръжения - 2 души, средно специално образование;

Електромонтър - 13 души, средно специално образование;

Електротехник - 2 души, средно образование;

Заварчик - 3 души, средно специално образование;

Изпитател, хидравлично налягане ММ - 2 души, мъже, средно образование;

Изпитател на взривни материали - 3 души, средно или средно специално /техническо/ образование;

Инструменталчик - 6 души, средно специално образование;

Книговодител КОС - 1 човек, средно специално образование;

Ковач - 1 човек, средно образование;

Лакировач, метал - 4 души, жени, средно образование, работа на смени;

Машинен монтър-ремонт на машини - 2 души, средно образование;

Машинен оператор амуниции - 1 човек, средно образование;

Машинен оператор компресор - 2 души, средно образование;

Машинен оператор ММ пробивчик - 1 човек, средно специално образование;

Машинен оператор ММ - 52 души, средно образование;

Машинен оператор ММ с ЦПУ - 135 души, средно образование;

Монтажник изделия от метал /боеприпаси/ - 126 души, средно образование;

Монтажник поддръжка инсталации и оборудване - 3 души, средно специално образование;

Настройчик ММ с ЦПУ - 1 човек, средно специално (техническо) образование;

Настройчик на пресови металообработващи машини - 4 души, мъже, средно специално (техническо);

Настройчик оператор, хонинг машини - 2 души, средно специално /техническо/ образование;

Общ работник в промишлеността - 13 души, мъже, средно образование;

Оксигенист - 2 души, средно образование;

Оператор на преса за метал - 17 жени и мъже;

Оператор филтър ротационен барабан - 2 души;

Производствени контроли, на 8-часов работен ден - 8 души, жени, със средно образование;

Производствени контроли, на 7-часов работен ден - 3 души, жени, със средно образование;

Пясъкоструйчик - 1 човек, средно образование;

Раб. хидротехн. съоръжения - 4 души, средно образование;

Резач метал - 3 души, средно, средно специално, средно-профессионален образование;

Стругар - 14 души, средно образование;

Термист ОЦВ - 2 души, средно специално образование;

Приключи реставрацията и модернизацията на минералната баня в село Ягоди.

Началото бе поставено през есента на 2019 г. Тогава Министерството за регионално развитие и благоустройството отпуска за ремонт на банята 210 хил. лв. През 2021 г. Община Мъглиж пое дългосрочен дълг в размер на 1.9 млн. лв. от фонд ФЛАГ за възстановяване и основен ремонт на съществуваща сграда – бански комплекс „Минерална баня в Ягоди“. Емблематичната сграда е паметник на културата с местно значение. Проектирана е от старозагорския архитект Христо Димов, който е автор и на други подобни проекти в региона. Строена е в периода 1924-1928 г. През 1934 г. банята е довършена

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

търси да назначи за нуждите на
Инструменталния завод
работници по следните професии:

1. Шлайфист;

2. Стругар;

3. Фрезист;

4. Шлосер-инструменталчик;

5. Координатчик.

Изисквания:

- Завършено средно образование;

- Умения за самостоятелна работа по професията.

„Арсенал“ АД е най-големият работодател в България в сфера „Машиностроение“, с широка и разностранна социална политика – предоставят се месечни ваучери за храна, осигурени са столово хранене и редица други придобивки.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от **Офис № 1 – Пропуски**, на централния портал от **07.00 до 17.00 часа**.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес kadri@arsenal-bg.com или да бъдат подадени на място на адрес: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4 – всеки делничен ден.

Телефон за контакти: **0885 079 187**

- Техник, електронна техника – 1 човек, средно специално образование;

Формовач, столярем модели – 2 души, средно, средно-профессионален образование;

Фрезисти – 17 души, средно специално;

Шивач, кроящ, сарач – 5 души, средно образование;

Шлайфист – 5 души

Шлосер – 60 души, мъж, средно образование;

Чистач – 4 души, средно образование;

Изисквания: Умения за самостоятелна работа и професионален опит.

„Арсенал“ АД е най-големият работодател в България в сферата на машиностроенето, с широка и разностранна социална политика – предоставят се месечни ваучери за храна, осигурено е столово хранене и редица други предимства.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от **Офис № 1 – Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа**.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в **град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4**. Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Тел. за контакти: **0431/5 77 47**

ОБНОВИХА БАНЯТА В ЯГОДА

и обновена – с мъжко и женско отделение, съблекални, къпални, басейн, помещение за вани, зала за почивка и масажи. През седемдесетте години на минаващия век е застроен и вътрешния двор, като разширение на основната сграда.

Уважаващият юрист и ревностен краевед от Казанлък Стефан Саранделчев напомня в свой коментар: „Трябва да се знае не заради друго, а единствено заради историята, че банята е построена със средства на Казанлъшката община чрез Казанлъшкото общинско училище настоятелство и е негова собственост до национализацията.“

Продължава от
брой 285

НАЗАД КЪМ ПРИРОДАТА: КЕНИЯ

Следващите дни очакваме с нетърпение навлизането в саваната и сафаритата.

Фотосафари. Шофьорът на нашия джип поназнайаше английски и някак успяваше да се разбираеме. Друго негово качество ни изуми: когато караше по асфалтиран път, скростата му не надвишаваше 15-20 km/ч, но стъпеше ли на необлагороден участък, вдигаше до 70-80 km/ч. В един момент, посрещ саваната, спукахме гума. Това беше единственият път, когато излязохме от колата в дивата пустош. Вторият джип ни настигна и двамата водачи се справиха за кратко време със смяната. Резервна гума беше почти сладнала, но това не притесни нашият Фитипалди. Целия ден летяхме из саваната с оменкана гума.

Пейзажът се проминяше. На мястото на големите баобаби се появиха ниски храсти, покълтели треви и чадъровидни акации. В далечината се показваха планински възвишения. Имахме късмета в нашия екипаж да има виден геоморфолог. Докато пътуваше, тя ни разказваше за тектоничните блоки, което бе свързано и с хълмовете в далечината, които имаха вулканичен произход.

Удиви ме пейзажът: от едната страна на пътя тревата беше с приятен цвят на неизсъхно напълно сено. От другата страна беше яркозелена, сякаш преди дни беше валял дъжд. Намирахме се в края на сухия период и би трябвало всичко да е изсъхнало, но не беше. Академичният ни екипаж реши, че причината за това е съмнат път, който спира влагата от едната страна. Такъ-там имаше малки езерца /ъзовере/. Цялото поле беше прорязано от път с кървавочервен цвят. Виждаха се гигантски термитници с червен цвят. Навремето, заради този цвят на почвата, Африка са я нарекали „Червеният континент“.

Навсякъде имаше безразборно разхърляни камъни. На места камъните бяха подредени в стройна редица върху естествени валове. Геоморфологът обясни, че това са вулканични бомби... Тогава видяхме и първото живо същество. Това беше щраус, който беше легнал и се открояваше на фона на червена-та пръст. Около едно от езерцата пасеше стадо гравиони газели на Томпсън, в далечината видя-хме зебри.

Когато бях малка, татко се шегуваше, като ми казваше, че зебрите са коне с жилетки. Може ивиците им да са нарисувани, но жилетки не са им-

необходими. Топло е през цялото време. Температурата в Кения е между 25 и 32 градуса по Целзий. Неусетно стигнахме до целта ни Ashnil Aruba Lodge, намираща се в сърцето на национален парк на Кения Tsavo East. Всички природни паркове в Кения са опасани с електропастър, за да не могат животните да излизат извън очертанията им и да попадат под гумите на колите. Влизането в парковете става през пропускателен пункт, след проверка от въоръжена охрана и полиция... Следваща поредица от сафари.

По време на нощно сафари стаяхме свидетели на любовната игра на царя на животните. Шо-

фьорът ни изведнъж спря, разко обрна колата и скости постепенно. Наближихме и видяхме най-прекрасната и интимна картина, която саваната можеше да ни представи: млада лъвица тръгна към млад прекрасен лъв. Като стигна до него, легна в краката му. Лъвът нежно я захапа за врата. Тя стана, двамата редом тръгнаха и се изгубиха в тъмнината на нощта. Беше така вълшебно, така същерено, така невероятно... От другата страна на пътя спокойно лежеше самотна лъвица. Всичко това ставаше на не повече от 2 метра от нас!

На следващия ден, преди изгрев слънце, на поредното сафари обсъжахме начин, по който слоновете спят. Имаше две версии /и двете верни/. Едната е, че си лягат, а втората, че се подпи-

рат на дърво и спят прави.

В този момент, като че ли Бог чу разговора ни, забелязахме възрастен слон между дървета. Спеше или току-що се събуди-ше. Беше преметнал хобота си върху бивните, вероятно да не го настъпи. Приличаше на пиян хусар.

До следващата ни дестинация - Национален парк „Амбосели“, пътуваме над 5 часа по черни пътища, през малки селца, покрай изсъхнали реки, храсти, баобаби, чадъровидни акации. Щом ни видеха, деца, мъже, жени спирала и ни махаха за поздрав. Настаниха ни в Amboseli Sentrim в палатки. Всъка от стайите беше с размер на половината на апартамент и имаше всичкъсъ лукс.

В далечината се виждаше малко езерце. Покрай пътя се появиха заблатени места с различни птици. Един самотен хигопотам се беше излегнал в блатото. Семейство слонове бяха решили да се разходят по пътя ни и се наложи да спрем. Изведнъж пред нас се откри прекрасна гледка: езеро, пълно с розово фламинго. Нещо ги подплаши, те излетяха

и покриха небето като с розов облак. Настана розова феерия!

Преди изгрев слънце на следващата сутрин пътувахме на фона на Килиманджаро, който, както винаги, беше обвит в облаци. Мечтаехме да зърнем, дори за миг, снежната му шапка... И изведнъж, с настъпването на зората, облакът над върха започна да просветлява. Върхът ни се показа с целия си блъск и величие.

Слънцето, обагрено в оранжево-жълто, бързо се извисява над чадъровидните акации на фона на Килиманджаро. Тази картина ще остане в съзнанието ми до края на дните ми. Започнаха да се появяват и треволасните животни. Биволи бяха легнали в тревата и птици кацаха по тях, за да ги чистят. Няколко африкански жерави за-кусаха. Небесният художник ги е оцветил с цялото изящство, стил и красота. Това прелестно създание грациозно крачеше с дългите си стройни крака из тревата на саваната. Пасяха изящни газели на Томпсън. Голямо семейство слонове ни развесели. Четири мъжки, четири женски слона и деца: три-четири малко по-големи или, както ги нарекохме, тийнейджъри и две почти бебета. Бебетата бяха много игриви. Ушите им – разперени встрани. Постоянно се за-качаха с бътките и каките си. В момента, в който търпението на по-големите се изчерпваше и положението ставаше напанено, те бързо се позиционираха под коремите на майките си. Тогава възрастните внимателно раздаваха правосъдие с хоботите си. Слоновете са едни от най-умните обитатели на планетата ни.

Продължихме към Salt Licks Lodge. Тя представляваше поредица от кървли помещения, изградени на пилони на височина над 8 метра. Това е направено, за да не се нарушава естествената среда на животните и всички, дори жирафите, да минават под стаите. Предстоието последното на нощно сафари в Кения. А на следващата сутрин преди изгрев слънце излязохме и на последното си сутрешно сафари... Жирафите грациозно издигаха шия над дърветата. Движеха се със своята поклащаща се походка през саваната. Група макаки се бяха настанили удобно край пътя. Антилопи и газели хрупката пожълтяла трева.

Саваната ни изпрати със спокойствие и тишина. Хиляди години нико не се беше променило. Всичко беше истинско и запазено /доколкото е възможно/ от посегателството на хората!

Масайско село бе част от нашето кенийско приключение. Посрещнали ни кметът. Предварително знаехме, че от прихода /билети и продажба на сувенири/ за селото остават 30%, останалите ги прибраха кметът. Масаите са особена група хора в Кения. Те са слаби, високи и облечени с много ярки

дрехи. Скотовъдци са, но, когато едно момче навърши пълнолетие, според тяхната традиция, за да се превърне в мъж, трябва да убие лъв. Сега официално това е

забранено, но те успяват да забиковят закона. Влязохме през шпалер от масии. Група деца пееше ритмична песен. Посетихме къща от слепетени клони. Стените са от телешки кожи, измазани с животински екскременти. Около селото имаше натрупани клони и тръни, които са успешна преграда срещу лъвове. Поканиха ни в училището. Пред входа имаше надпис: „Не на обезобразяването /т.e. женското обрязване/, да на образоването“. Всички бяха изненадани и ужасени, че в дневно време все още се практикува тази ужасна традиция.

Основното образование в Кения е задължително и безплатно. Училищата са боядисани в цвета на униформите на учениците /или обратно/. Децацата изпълняха няколко песни на френски и на сухаши. Като излязохме, пред нас се изправиха в редица възрастни масии. Показвахи им как палят огън за 15-20 секунди. Мъжете започнаха да припяват ритмични мелодии и да скачат. Някои масии достигат височина на скока от място около два метра. После изпълниха молитва за дъжд. Накрая мъжете и жените ни изпратиха с обща песен...

Предстоях на още невероятни преживявания. Едно от тях бе пътуването с лодка по река Рамизи. Преминахме покрай уникална система от мангрови дървета. Мангровите гори са един от най-големите замърсители на земята с метан. Дърветата са много агресивни. Плодът им представлява шушулка с дължина над педи и половина, завършваща с тежко топче. Падайки върху водата, тежестта се забива в тинята, а другата част остава да стърчи. За дни се развива коренова система и дръжчето е вече захванато. Тези шушулки са стотици от едно дърво. За година израства гъста, непробиваема гора, която бързо превзема реката. В клоните на мангровите дървета има разнообразие от птици. Между коренините им живеят рачета. Покрай нас минаха няколко рибарски лодки, граби издълани от дънера на едно дърво.

Движихки се по течението на река Рамизи към океана, по едно време дърхна лодка вътре. На около 30 метра навътре цветът на водата започна да избелява. Минута след минута започна да се появява пясъчна коса. След десетина

минути се появи малък остров. Специалистът по ландшафт и геоморфология гледаше явленето и повтаряше в усес:

„Пред мен се роди земя! Пред мен се роди земя!“

В този момент се почувства свидетел на Сътворението: „И рече Бог: да се събере водата, що е под небето, на едно място, и да се яви суша. Тъй и стана“. Бяхме на мястото, където е намерен най-старият череп на човек. По тези земи живеят предположни животни като крокодили, костенурки, барабани. Саваната пази живота такъв, какъвто е бил от стотици хиляди години. Най-вероятно Бог е започнал създаването на света оттук, но тък Рая е направил по българските земи. Ако си ходиш до брега на остров Фунзи. Знаехме, че има древно село, което е запазило бита си непроменен от преди повече от 100 години. Местните ни поканиха в училището, където децата ни посрещнаха с песен на френски език. Лицата им бяха красиви и абносови с големи тъжни очи, въпреки широките им усмивки. Учителката носеше бебе в цедилка на гърба си. Училището е построено от благодетеля Ричард Кук и е отворило врати на 19 ноември 2008 г. Имаше шест стаи, по една за всеки задължителен клас в Кения. Наблизо имаше големо хининово дърво. Минахме покрай един 300-годишен ба-

бад и друг – 500-годишен. Това са най-величествените дървета, които съм виждала...

С натежели сърца бавно излязохме на брега на остров Фунзи. Имахме време за пляж, който направихме на един малък, съвсем безлюден остров. Плясъкът беше бял, ситен и чист. Океанът бе топъл и различно син. С жадни очи всеки от нас повиши последните пейзажи от Кения. Пред-

тошее ни красив залез на брега на Индийски океан. Слънцето се скриваше бързо на фона на палмите и обагряше в розово-виолетово небето и океана. Изглед, какъвто винаги съм мечтала да преживея! Седяхки на брега, където приливът бързо настъпва, душата ми се сбогува с това прекрасно кътче на планетата ни, в частност непроменено от Сътворението на света!

Текст:

Маргарита Папукчиева
Снимки: Маргарита Папукчиева и Стефан Папукчиев

Директорът на Старозагорската опера Огнян Драганов:

ВЛЕЧЕНИЕТО КЪМ ОПЕРНОТО ИЗКУСТВО Е „БОЛЕСТ“, ОТ КОЯТО НЯМА ИЗЦЕЛЯВАНЕ

Директорът на Държавна опера-Стара Загора Огнян Драганов е завършил НУМСИ „Христина Морфова“ в Стара Загора, специалност „Тромпет“. Учи оперна режисура в Нов български университет, има завършен курс в Страсбург при известния оперен режисьор Албер-Андре Льорю. Дипломира се в Националната музикална академия „Проф. Панcho Владигеров“. От 1995 г. започва артистичната му кариера, първоначално в Софийската опера, където последователно е по-мощник-режисьор, асистент-режисьор, режисьор и заместник-директор. По неговите думи, има шанс да ръководи един от най-добре развиващите се оперни театри, с огромни традиции – този в Стара Загора. Поводът да разговаряме с него са предстоящите спектакли на брега на яз. „Копринка“, близо до древния град Севтополис. Спектаклите са част от Празните в Долината на тракийските царе. За първи път Старозагорската опера се включи в тях през 2021 г. Тази година ще бъдат представени оперите „Хубавата Елена“ (1 септември), „Кармен“ (2 септември) и концерт, дирижиран от Старозагорският митрополит Киприан (3 септември). Спектаклите ще бъдат с ново озвучаване.

- Г-н Драганов, спектаклите на открито се радват на голям интерес от публиката. Какво място заемат те в репертоара на Старозагорската опера?

- Първо искам да кажа, че

-Как се зароди идеята за представленията край язовир „Копринка“?

- Тя възникна спонтанно и се реализира по-бързо от очакванията ни. Минатала година с директора на Старозагорския куклен театър

Нети като хубавата Елена в спектакъла на Старозагорската опера

имам превилегията да ръководя един театър, който се върна на световния пазар на сериозните изкуства и е неразривна част от културния живот в Европа и света. Дейността ни редовно се отразява в авторитетното немско списание „Оперен глас“ и други специализирани медии. Кооперацията ни с Дойче опера, с Фестивал „Пучини“ в Торе дел Лаго, с оперните театри в Генуа, Каляри и други, най-добре говорят за качеството на предлаганата продукция, която е на световно ниво. От години спектаклите на открито са неразделна част от нашия репертоар, а това е световна практика. По този начин стигаме до публика, която иначе трудно би имала досег с нашето изкуство, а това разширява аудиторията ни и популяризира дейността ни по един много ефектен начин.

Дарин Петков отидохме да огледаме района с намерението да се включим в Празните в Долината на тракийските царе, които са едно от големите културни събития в община Казанлък. След това се срещнахме с кмета Галина Стоянова, за да я запознем с идеите си. Тя ме изуми, като каза: „Зашо да го правим догодина, като можем да направим спектаклите още сега?“. За нас е важно и през лятото оперният театър да превзема нови територии за публики, които не идват традиционно в операта, но казах на г-жа Стоянова, че тези спектакли изискват много сложна организация. Това не я отказа. С голяма желание на всички служби бяха извършени много дейности – подравняване на терена, изграждане на сцената и трибините за публиката, обезопасяване на мястото и т.н. И трите представления

преминаха при голям успех. Тогава представихме операта „Турандот“ – съвместен проект със Старозагорския куклен театър, концерт „С музиката на Стинг“ и танцовата драма „Нести-нарка“. Този успех коментирахме с кмета Стоянова и тази година продължаваме, с търдото си намерение участието ни в Празните да е ежегодно.

- Представленията на открито крият и известен риск от лошо време...

- Разбира се, такъв риск има, но за стотина представления през последните години, малки прекъсвания е имало само на два спектакъла. Винаги има план Б, възможни са смущения на времето, но това са летни месеци и миналата година нямаше такъв проблем край „Копринка“. Имали сме участия и на Царевец, на Античния театър в Пловдив, на крепостта във Видин, стадион „Берое“, Античния форум в Стара Загора и на много други места, слава Богу, фалове не е имало.

Откритата сцена е голямо предизвикателство. Тази година имаме много по-добро озвучителна апаратура, която ще постигне ефект, близък до звука в залата. Качеството ще е на много високо ниво, макар че не е възможно да се постигне на сто процента това, което се получава с озвучаването на закрито.

Аз самият съм присъствал на „дъждовен спектакъл“. Това бе едно от последните изпълнения на Райна Ка баиванска в „Бътерфлай“ в Ариена ди Верона. По време на представлението вала многократно, но всички ресторани се радваха, бяха подгответи за такъв момент. Публиката не си тръгна, а след три прекъсвания операта успешно включи в 4 часа сутринта!

И при нас мотивацията е голяма в подобни случаи. Голямата опера певица Мария Гулегина ми каза на времето: „Аз съм дошла да пея в „Набуко“, каквото и да се случи“.

-Как привърляхте такъв интернационален състав в оперния театър?

- В България и в Европа Старозагорската опера е сред водещите театри. От много години при нас има артисти от различни националности. Изкуството е световно разбираем език и всеки може да израсне като артист в един глобален свят. Преди години това бе стряскащо, текучество то, разбира се, е голямо, но един мениджърски екип

трябва да бъде подгответ за това. Много полезно е присъствието на нови артисти, които идват с нова енергия, а спектаклите стават различни и репертоарът ни се обогатява. Почти няма страна от Европа, която да няма артисти при нас. Наскоро в оркестъра дойде валдхорнист от Мексико, имаме и граждани от Венецуела, Колумбия, САЩ, Русия, много помагаме и на колегите от Украйна. Наскоро меломаните видяха примата Тамара Калинкова, солистка на Киевската опера, в две знаменателни

FEDORA. Заснетият на сцена клип, в който участва казанлъчанката Христослава Колева, се радва на голям успех. Само за седмица имаше над 15 000 гледания в мрежата. В програмата ни има не само класически заглавия, но и такива от български автори. Миналата година, след 35 години мълчание, дадохме живот на балета „Сънят на Пилат“ по книгата на Михаил Булгаков „Майстора и Маргарита“. Сега представихме танцовите постановки – „Одон“, „Леди Джейн“ и „Танците на Саломе“, които са от съ-

„Кармен“

временни автори, но са си класически произведения. С това искаме да покажем, че нашето изкуство е живо и ще продължи да го има още много години.

-Кои са хората, които ви помогат?

- Първо искам да благодаря на митрополит Киприан, който е човек с изключително отношение към опера и много добър музикант. Неговата подкрепа е важна за целия ни екип, а какво по-хубаво от това, той да бъде наш духовен застъпник и приятел! Кметът на Казанлък Глина Стоянова е изключителен човек, много съм впечатлен от всичко, което тя прави за развитието на културата и културния туризъм в общината. Благодарен съм и на артистичния директор на операта Веселина Кацарова, която е наричана посланик пред света, на художествения ръководител на балета Силвия Томова и на целия екип. Това са много дейни и креативни хора.

Разбира се, много важна за нас е публиката, без която усилията ни не биха имали смисъл. Искам да покажа всички казанлъчани на спектаклите край язовир „Копринка“, както и настанатите им представления. Влечението към оперното изкуство е „болест“, от която, щом се разboleеш, няма изцеляване. Но няма и такава необходимост, защото то лекува и укрепва душата.

Интервю на Димитър Бахчеванов

ХРАМ-ПАМЕТНИК „РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО“ ВЕЧНИЯТ СИМВОЛ НА СВОБОДАТА

През 2022 г. се навършват 120 години от освещаването на храм-паметника „Рождество Христово“ в град Шипка - един от символите на българската свобода. Храм „Рождество Христово“ е църквата към православния Шипченски манастир. Обявен е за паметник на културата от национално значение през 1970 г. Включен е в списъка на Стоте национални туристически обекти. Инициативата за построяването на храма е на граф Николай Игнатиев и Олга Скобелева, майката на ген. Михаил Скобелев. Средствата за изграждането му са от дарения, предимно от Русия, но също и от България.

Строежът, под ръководството на руски архитекти, започва през 1885 г. Храмът е тържествено открит на 15 /27/ септември 1902 г. Първоначално е бил руска собственост, но през 1934 г. е предоставен от съветското правителство на България за вечни времена.

Идеята. Тя възниква веднага след Руско-турската война 1877-78 г. сред руските среди, взели участие в нея или ангажирани с българската кауза. На 25 април 1880 г. руският Свети синод получава височайше императорско разрешение за учредяването на Комитет за изграждането на православен храм в подножието на Балканите в Южна България заечно поменуване на воините, паднали във войната 1877-1878 г. Сред учредителите са: Олга Скобелева, граф Николай Игнатиев, княз Александър Церетелев и др. За председател е избран Пътър Василчуков. Комитетът отпечатва брошюри и възвания и към края на 1881 г. са съ-

ското Министерство на вътрешните работи определя разход от 184 424 рубли – сума, за която трудно се намира предприемач, и комитетът решава да строи по стопански начин със съдействието на строителния инженер Успенски. Строителството започва през юни 1885 г. До май 1888 г. са направени нивелиация и пла̀нировка на терена, прокарани са пътища до църковния комплекс, изкопани са облицовани с камъни ровове, кладенци и бараки, наполовина е построена сградата за клира, направени са изкопите за основите. Строителните дейности са прекъснати заради редица трудности, възникнали около Съединението, Сърбско-българската вой-

Изглед към Манастира, 1902 г.

брани над 300 000 рубли, както и икони и църковна утвар. Възприето е предложението на граф Игнатиев храмът да носи името „Рождество Христово“, тъй като последното голямо сражение във войната е станало в дните на този празник. Решението е утвърдено от император Александър II.

Проектът. През 1881 г. е обявен конкурс за проект на храм-паметника. За първите три проекти били обявени премии, съответно на 1000, 700 и 500 рубли. За изпълнение бил приет проектът на акад. Антоний Томишки – руски архитект от чешки произход, роден през 1851 г., завършил със златен медал Петербургската художествена академия, специализирал 4 години, предимно в Италия. По негови проекти са изградени и Докторският паметник в София, Приморският императорски дворец в Александрия, близо до Петерхоф, много обществени сгради в Русия. Умира на 48 г. в Санкт Петербург.

Строителството. Когато възниква на 1881 г. Василчуков се среща с жителите на с. Шипка, те решават да отстъпят безвъзмездно земя за строителството на храма. Разрешение за строеж излиза чак през април 1883 г. Строителният отдел при ру-

на, абдикацията на Александър Батенберг и прекъснатите дипломатически отношения между България и Русия. Строителството е възстановено през май 1897 г. Събараната сума е 752 109 рубли. Комитетът сключва договор с професора по архитектура Александър Померанцев – храмът, без вътрешната украса, да бъде построен за три години. Комитетът вече се оглавява от граф Игнатиев, единствен от учредителите останал до края на строежа, а наблюдал е арх. Александър Смирнов, който през цялото време се намира в Шипка. От Русия пристигат зидари и дърводелци, а от Италия – каменоделци. Материали се доставят от всички краища на България: камъкът за пilonите е от Габрово, гранитът – от Калофер, дървеният материал – от Пазарджик и Белово, а цимент, алабастър, гипс, линолеум, водопроводни тръби идват от Русия, Австрия, Германия,

на изпълнение на арх. Александър Едуард Янг по проект на арх. Померанцев. Иконите, общо 83 – 65 самостоятелни и 3 комплекти по 6 части, са дело на руските монаси в манастира „Св. Пантелеimon“ в Света гора. За всички са използвани кипарисово дърво. Монасите изписват още 15 икони като дар за предстоящото освещаване на храма. Сред забележителностите на

Франция. Строителството успешно е завършено през септември 1902 г.

Камбаните. Те са 17. Всички са с много орнаменти, надписи и релефни изображения. Разположени са в кула-камбанария, висока 53,35 м. 12 камбани са излети в Москва от 30 900 кг изстреляни гилзи, а 5 по-малки са подарени от московския колекционер Оловяшников. Най-голямата камбана тежи 11 643 кг и най-малката – 20 кг. На голямата са изобразени Св. княз Александър Невски, Св. мчца царяца Александра, Св. Николай Чудотворец и Св. Мария Магдалена.

Специален надпис удостоверява, че тя е дар от император Николай II. Пренасянето на камбаните от Стара Загора до Шипка било изключително трудно. Укрепени и ремонтирани били 14 моста. Седем дни продължило пренасянето на голямата камбана. Тя била превозена от специална кола, балансирана отстрани с много въже, теглена от 10 чифта силни биволи. Български духовници отслужвали по пътя молебени, отправляли думи на благодарност към Русия. Качването ѝ на камбанарията става на 19 август 1901 г. с помощта на селяни от околните села.

Архитектурата. Тя, както и декоративната полихромна керамична украса по фасадите и покривите, е в духа на традиционната руска архитектура от 17 век. Това е тип нар. нарицкински барок от 80-е години на века – белокаменни детайли на фон на червена тухлена стена. Храмът е построен по проект, детайлно разработен от арх. Померанцев, и представява истински архитектурен шедьовър. Централното тяло е увеличено от един голям и четири по-малки купола, покрити с ламарина и позлатени. Те са дело на петербургския майстор Абрасимов. Централният купол, с кръстът, е висок 42 м, а странничните са по 33 м. Кръстовете – железни, обковани с мед и също позлатени, са общо 10, изработени са в Москва. Най-високият е 4,5 м. Купатак-камбанария завършва с позлатена луковица и кръст. Крипта е с височина 2,5 м, с форма на квадрат с размери 17,72 м. Мазилката отвътре е с цимент и вар, подът е от сив калоферски гранит.

Иконостасът. Той е от липово дърво, изцяло е позлатен. Основната му част е украсена с плетеници от растителни елементи. Изработен е в ателието на арх. Александър Едуард Янг по проект на арх. Померанцев.

Иконите, общо 83 – 65 самостоятелни и 3 комплекти по 6 части, са дело на руските монаси в манастира „Св. Пантелеimon“ в Света гора. За всички са използвани кипарисово дърво. Монасите изписват още 15 икони като дар за предстоящото освещаване на храма. Сред забележителностите на

храм-паметника са още две икони: едната е на Антон Митов и е посветена на княз Борис I, другата – „Иисус Христос“, най-старата и най-ценна творба в храма, е подарена на храма от 36-и пехотен Орловски полк, а „Преображене Господне“ – от 35-и пехотен Брянски полк. На храма са дарени още 25 руски икони от 19-20 век.

Освещаването. Тържественото освещаване става на 15 септември, стар стил, 1902 г. и съвпада с 25-ата годишнина от Освобождението на България. Организирани са всенародни

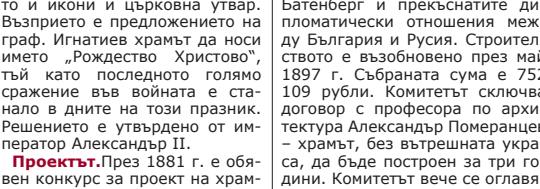
59 г. от колектив от руски и български художници начело с Николай Ростовцев. Приета била идеята на северната страна да бъдат изобразени предимно български светци, а на южната – руски. В цял ръст са изписани покръстителите на двата народи – Св. княз Борис и Св. княз Владимир. На една от трите сцени по стените на притвора Ростовцев е изписан: „Проръчва на братята Св. Св. Кирил и Методий, първоучители славянски“.

Манастирският комплекс.

Зданията на комплекса са подробно описани в отчета на Комитета по строителството на храм-паметника от 1902 г.: голямо здание – за духовна семинария с интернат за 80 души; квартира на клира с две отделиния – за свещеника и дякона; стопански постройки; болница с 12 легла, с квартира за фелдшера; квартири за учителите; бани, пареня, конюшня, гараж, квартири за кочияша и пазача; допълнителни съоръжения – водопровод, изкопи, канали, дренажи, огради.

През февруари 1917 г., след разрыв в отношенията между България и Русия, зданията на комплекса са изоставени. Духовна семинария така и не функционира, а сградите са имали различно предназначение – приют за сираци, болници на Руския червен кръст, детски санаториум, старчески дом. От 1961 г. до средата на 90-е години сградата на семинарията е дом за болни от синикоза.

Крипата-костница. Тя е израз на мемориалния характер на идеята за построяването на храма – за „вечно поменуване на воините, паднали във войната 1877-78 г.“. Шаблоните за надписите на паметни площи са направени в топографския отдел на Генералния щаб, а плочите – в работилница в Москва.

В храма има общо 34 площи – 18 на южната и северната стена, и 16 – във външните аркадни галерии. По волята на дарителите през 1912 г. започва изграждането на костница. Направени са 17 гробници, в които да се положат тленните останки на загиналите в боевете на Шипченския проход руски воини. Поради последвалите неблагоприятни политически събития, тази идея не е осъществена. През 1948 г. са изработени 17 мраморни площи за покриване на саркофазите в костницата. Въдълбани са надписите на български език.

Мария Рашкова
По материали на НИМ
„Шипка-Бузлуджа“

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. **Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.**

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg; Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnaliева@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12, Димитър Бахчеванов: 0888 21 01 00